

DZIENNIK POLSKI

Wychodzi codziennie.

Przedpłat wynosi: we Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie 9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 ct — miesięcznie 1 zł. 50 ct.

Z przesyłką pocztową w Państwie Austriackim rocznie 22 zł. — półrocznie 11 zł. — kwartalnie 5 zł. 50 ct. — miesięcznie 1 zł. 50 ct.

Z przesyłką pocztową na granicę: do całych Niemiec rocznie 50 marek, kwartalnie 12 marek 6 gr. — do Francji i Anglii rocznie 108 franków, kwartalnie 27 franków — do Belgii, Włoch i Szwajcarii rocznie 80 fr., kwartalnie 20 fr.

Numery kosztuje 10 centów.

Manuskrypty Redakcja nie zwraca.

Lwów 23. lutego.

Wspomnieliśmy przed dwoma dniami o artykule hr. Leona Thuna w sprawie ugody austriacko-węgierskiej. Znajdujemy w nim niejedną rzecz na którą bezwarunkowo pisać się możemy, ale na nieszczęście nieznaczna ta dawka realnej prawdy tonie w fantastycznej powodzi bezpodstawnych rozumowań i zachcianek, przeciw którym fakta dokonane od dawna założyły veto.

Hr. Thun wywodzi bardzo słusnie, że wszechwładztwo wiedeńskiej Rady państwa jest rakiem, który toczy Austrię, i że powiększenie tego wszechwładztwa przez zmianę dzisiejszego sposobu wybierania delegacji do spraw wspólnych na korzyść plenum Izby wydałoby najsmutniejsze rezultaty.

Zgadamy się także z całego serca na własny projekt autora, według którego członkowie delegacji powinny wybierać sejm, nie zaś posłowie krajów w Radzie państwa. Zyskalibyśmy na tem to przynajmniej, że ministerjum nie mogłoby lekceważyć sejmów, zwalając je na sesje dwutygodniowe, jak to dzisiaj czyni.

W gruncie wszelako, trudno pogodzić się z dążeniami, które wypowiedział artykuł pomieniony. Hr. Thun staje na podstawie dyplomu październikowego, i widzi w nim jedną głównie perłę przeducnej wody.

Perła ta jest owa mityczna „obszerniejsza” Rada państwa, uposażona atrybucjami ustawodawczymi dla Przedlitawii i dla Węgier zarówno. Z ubolewaniem przyznaje on, że przysięga wykonana na wzgórzu koronacyjnym przez króla Franciszka Józefa I nie pozwala mieć nadziei, by cesarz Franciszek Józef cofnął to, co się stało od r. 1867. Myśl ta zatrąwa życie hr. Thunowi, woła on z goryczą, że co w Węgrzech jest konstytucyjnym prawem, to w Tyrolu nazywają rozkazem przeciw konstytucji.

przeszłaby na nowy parlament wspólny, a sporą część otrzymałyby także sejmy krajowe, zrównane z uszczuplonym w swoich prawach sejnem węgierskim. W tem sek, że Węgrzy nie chcą, i nie zechcą nigdy, pod względem prawnopolitycznym zrównać się z Vorarlbergiem, i że gdyby chcieli, to rozdrobienie samorządu do tak mikroskopowych rozmiarów okazałoby się w praktyce niepodobnem. Czego byłoby za mało dla Węgier, dla Czech, dla Galicji, tego byłoby z pewnością za wiele dla Istrii, albo dla Salcburga.

Jeżeli hr. Thun miał zamiar bawić się w projekta odleglejsze, trudne do ziszczenia, to z większymi nierównie szansami mógł był podnieść pomysł podzielenia monarchji na grupy — pomysł, za którym przemawiał przed kilkunastu laty najpierw dr. Ziemiałkowski, a z którego później dr. Smilka zrobił był swoje credo polityczne. Taka federacja z trzech, czterech lub pięciu większych kompleksów politycznych złożona, jest możliwa — federacja zaś złożona z dwudziestu przeszło różnych krajów, od 15 do 4000 mil kwadratowych przestrzeni, od 50.000 do 10 milionów ludności, jest nonsensem.

Jedyną praktyczną drogą, jaka zostaje niemieckim ludom Przedlitawii do uwolnienia się od gniojącej przewagi Rady państwa, jest zostawić Węgry Węgrami, a przystąpić wspólnie siłami do walki z centralizmem wiedeńskim. Ale to jest właśnie także jedyna droga, na którą Czesi wstąpić nie chcą. Hr. Thun radzi oddać wybór członków delegacji wspólnej sejmom, a zapomina o tem, że sam wobec własnego swojego, pragskiego sejmiku znajduje się „w bierniej opozycji.”

Głos przemysłowca

o przyszłej wystawie lwowskiej. Lwów 23. lutego 1877. (g) Postanowiliśmy urządzić pierwszą przemysłową wystawę krajową, i w tym celu zawiązyaliśmy komitet ogłosiliśmy program. Jednak chmury na horyzoncie politycznym, które wcześniej groziły uderzyć gromem, opóźniły stanowcze porozumienie, jako też podział pracy przygotowawczej.

Karol, który w głębokim milczeniu słuchał powyższego opowiadania, wstał nagle, przeszedł się kilka razy po celi, otworzył okienko wychodzące na wirydarz, pomał piersią zaczerpnął świeżego powietrza, potem usiadł znova i ocierając zimny pot z czoła, przemówił drżącym ze wzruszenia głosem: — Słucham cię, ojczu! — Rozdzierającej sceny jaka nastąpiła, nie będę panu opisywać... Strażnicy znaleźli pana Michała zanurzonego w wodzie, o kilkadziesiąt kroków poniżej ogrodu. Był już bez życia, sine znaki na szyi świadczyły że go zaduszone. Podejrzanie w pierwszej chwili padło, jak łatwo dorozumieli się, na owych nieznanymi zbiegów — tem bardziej, że znikł tylko pulares, zegarka zaś i sakiewki z kilku dukatami, morderca nie zabrał. Złożyliśmy ciało brata i przyjaciele ukochanego, w tym samym pokoju, gdzie ostatni raz z nami rozmawiał. Wyprawiony natychmiast konny posłaniec na pruską stronę, powrócił z niemi, nieznanymi nie wstępowałi wcale do wsi i nikt ich nie widział. Dalej poszukiwani sami robili nie mogliśmy; tymczasem gospodyni przysłała nam powiadzić, że Karolek zapewne z przezigłębieniem dostał silnej gorączki i mówi w malignie. Pan Antoni sam siadł na bryczkę i pojechał po najbliższego doktora, ja zaś wyprawilem umyślnego z raportem do sądu. Taka mieliśmy Wielkaoc. W drodze święto zjechała komisja i rozpoczęło się śledztwo. Sprawa wzięła zupełnie przez nas nieprzewidywany obrót. Kiedy do pierwszego protokołu wezwano domowników — wszyscy złożyli odpowiedzi zadawalnijące, jeden tylko Maciej, ogrodnik, nie umiał się usprawiedliwić, gdzie się znajdował w czasie spełnionej

To też głosy, które na zebraniu w sali ratuszowej 18 b. m. nadmienili o spóźnionym czasie, nie obwiniali bynajmniej komitetu, ale jedynie zaznaczyli, że przy dzisiejszym u nas zastojach przemysłowym i zbyt ograniczonych środkach, przemysłowcy nie będą w możności tak odpowiedzieć zadaniu, jak tego ważności chwili wymaga.

Pojęcie nasze o wytworze krajowej jest daleko donioślejsze, aniżeli uważanie tejże za spóźnioną obywatelski targ lub jarmark, chociażby nawet okazalsy od ulaskowickiego. — Bo wśród dzisiejszych warunków, w jakich się znajdujemy, wystawa krajowa, którejby głównym celem była szermierka targowa, byłaby śmieszna, a nawetby Lwowa nie wzbogaciła.

Nie, zadanie naszej wystawy krajowej jest inne! Ona ma być rachunkiem naszych zasobów fizycznej pracy, po którego wyniku winniśmy się zastanowić, czy posiadamy jeszcze chociaż pierwotne warunki, aby stawić skuteczny opór zalewowi Zachodu, który grozi pochłonąć w falach swych nasz krajowy przemysł; a potem, gdy się rozwieli, i wszelką inną pracę organizującą.

Za przypuszczenie takie nie jest bynajmniej wynikiem wybujałej fantazji, to aż nadto powszechnie wiadomo, gdyż już teraz mogliśmyśmy dosyć długi szereg takich apostołów wymieścić, którzy zamaskowani i bez masek nie tylko bo czerni furtami, ale głową bramą, wypuszczając żywioł kulturowy do nas, systematycznie i wytrwale, zajął nam kłeskę po kłesce, i szerzą jad, którego następstwa mogą być bardzo smutne. Jednakowoż jak nas dzieje pouczają, w najkrytyczniejszych chwilach rodzi się chociaż kilka prawdziwych apostołów, którzy systematyczną pracą całego żywota i prawdziwie obywatelskimi ofarami, bronią kraju od złego, wskazując właściwą drogę, jaką iść mamy.

Drugi powód z życia praktycznego wzięty jest i ten, że zwykle się gościa obcego nie wpuszcza do pomieszkania. dopokąd takowe nie uporzędkowane. Rozmyślenie odstąpiło słabe strony, brłoby nieolęcznie i szkodziłoby.

przez granicę placą mu zwykle tylko dwa a najemniej pięć złotych polskich. trudno więc było uwierzyć, aby z tak drobnych kwot mogła w ciągu lat kilka wrosnąć kilkutyśniczna suma — z drugiej strony stwór, miał się odgrażać przeciw swemu panu, że sam przeprowadzając bogatsze i porządniejsze osoby, pozabawia go tym sposobem zarobku. Maciej nie zaprzeczał że mówił i jedno i drugie, co się jednak tyczy zarzucanej mu zbrodni, stanowczo utrzymywał, że jest niewinnym.

Ważnym również warunkiem być powinno uwzględnić, że jeżeli przemyśl nasz obecnie dotkliwie kulawie, to nie zawsze tak było. W tym celu odezwał się potrzeba do całego kraju; do miast, miasteczek, pałaców i dworów, jakoteż do zbiorów publicznych i prywatnych; aby na czas wystawy zgromadzili wszystko, co tylko pozostało z dawnego polskiego przemysłu i sztuki, a co dać nam może świadectwo, że tylko iskry elektrycznej potrzeba, abyśmy rozkwitnęli dawną siłą, nowym życiem.

Chcąc aby dzień ten był zupełny, niechaj światło Rady powiatowe, raczą się zająć i dostarczyć okazów etnograficznych, czyli charakterystycznych i niecharakterystycznych ubiorów naszego ludu, a który uporzędkowany geograficznie, otworzy nam oczy na niędoję dobre i złe. Na stopień pracy, zdolności i lenistwa, na szkodliwy wpływ obcy i na obronę tego co nasze.

Jeżeli warunkom tym odwiejemy, to nasza wystawa krajowa będzie świetna i z podnieśsionem czołem będziemy mogli witać zagranicznych gości, na których nie będzie zbywać. Nic wteńczas na tem nie stracimy — przeciwnie, zyskamy wiele, jeżeli plac wystawy nie zostanie zapchany jarmarozną tandetą zagranicą, jaką nas dotąd raczono zaszczycać. — Bo ktoś może zaprzeczyć, że nas kramarze zagraniczni dotychczas w ubliżający sposób traktowali, wiedząc, że nawet za śmiecie obsypiemy ich medalami i nagrodami, a które oni z drwinami przyjmowali „von den dummen Polen.”

Otóż chcemy wierzyć, że szanowny komitet tym razem nie wystawi kraju i narodu na takie urągawisko. Czas jest bardzo krótki, ale energiczna rzutkość i silna wola, ma jeszcze czasu podostat-

kiem. — Poczucia tylko, nic więcej, oprócz poczucia obywatelskiego.

Węgrzy o sprawie polskiej.

W ciężkich czasach powazecznego tebrorstwa, poczytowanego za rozum; w cięższych jeszcze powszechnego indifferentyzmu w polityce nawet zaściankowej, każdy głos odważniejszy w sprawie narodu polskiego witamy jako pożądaną. Głos taki odezwał się z Karpat, z ziemi węgierskiej, tembardziej więc pożądaną i tem ważniejszą, że od razu wskazuje dwóch a jedynych możliwych sojuszników sprawy polskiej, to jest: trybunał opinii austriackiej i Węgrów, a ewentualnie monarchię austriacko-węgierską. W broszurze obejmującej zaledwo 16 stronice druku wy-prowadza autor sprawę polską przed opinię nie gabinetów, ale narodów. Broszura wzmiankowana wyszła w Peszcie pod tytułem: „Die polnische Frage. (Die Ansicht eines Polenfreunds.) Von Franz Huber.

W wielu ustępkach spotykamy się ze zdaniem, wypowiedzianem już niejednokrotnie, często łumnie, ale bądź co bądź lepiej, że powtarzają choćby toż samo ludzie, którzy się przyznają otwarcie, iż są przyjaciółmi Polski. Jeżeli Polska oddażydzie przyjaciół po za granicami, to może nakoniec znaleźć się i w kraju obywateli, którzy poczują się Polakami. W dzisiejszych czasach, w których tyle nieprawdopodobieństw się stało, może się stać i rzecz podobniejsza do prawdy i z obskurantyzmu urodzić się pojmanowie własnych interesów, a z pieluch niedoświadczenia politycznego i gnuśności, może nakoniec wyrosnąć rozum narodowy. Któż wie, to wszystko możliwe, zwłaszcza, że u nas każda rada, podana w obcym języku znajduje więcej poszanowania.

Przyjaciel Polski tak się odzywa: „Kwestja polską nie zajmuje się dyplomacja — i dla czego? Czy położenie Słowian tureckich przykrzejsze do położenia Polaków? Pod żadnym względem. Tam przesładuje niechrześcijaństwo chrześcijaństwa a despotyzm pozabawia poddanych praw obywatelskich. Ale w Rosji przesładuje chrześcijaństwo chrześcijaństwa, a samowładca poczytujący swe państwo za cywilizacyjne zaprzecza swoim poddanym polskim praw politycznych i praw społecznych. Nawet praw człowieka odmawiają Polakom! Narodowoci Bośniaków i Hercegowinów nie goroście nigdy niebezpieczeństwo ze strony rządu tureckiego, Rosja natomiast chce zmuszowanie przeprowadzić z żelazną konsekwencją i wydziera narodowi skarb najdroższy, najżywniejszy. Prowinieje słowiańskie Turcji są krajami zdobytemi, podział Polski zaś poczytany jest przez historję nie za zdobyty, ale za czyn przemocny, za zbrodnie. Może kto powie, że Słowiańszczyzna południowa położyła względem Europy albo ludzkości więcej zasług? Sądzę, że zasługę, którą Polska położyła dla chrześcijaństwa nie dorówna żadne mocarstwo na ziemi, ale natomiast bez porównania mniej zrobiły Bośnia i Serbia. Nie żądamy łaski, ale sprawiedliwości, i jesteśmy do tego bezwarunkowo uprawnieni. Kiedy jednak mocarstwa odmawiają nam sprawiedliwości, to według mego przekonania potrzeba zwrócić się do większego mocarstwa, do mocarstwa po Bogu najpotężniejszego na ziemi, a mianowicie do opinii publicznej i przy jej pomocy wyrzucić presję na dyplomację.”

Rozbierając czynności dyplomacji w sprawie polskiej, czynności, które od wieku redukują się do zera, zwraca autor uwagę na moralne zasady, stojące zawsze w poprzek interesów polskich. Takim moralnym nieprzyjacielem nie tylko polskości niepodległości, ale w ogóle wszystkich ludów ujarzmionych, jest według autora kosmopolityczno materialistyczny konserwatyzm. Odgrywa on wielką rolę w systemach państwowych i w życiu społecznym jakkolwiek wszędzie jest tylko pasywny. Wobec przewrotności i egoizmu a odmawiania praw ogółowi, trzeba było zdyskredytować czemś uczucia wrodzone kaide-

Z KWIATKA NA KWIATEK.

Obranki z życia warszawskiego, napisał ARKADJUSZ KLECZEWSKI. (Ciąg dalszy.) Uplętno pół godziny czasu, a ojciec nie wracał... zacząłem się niepokoić. Obawy moje wyrażylem panu Antoniemu. — Et, bredzisz księżo — ofuknął mnie stryj pański — coż ma się stać miało! Może zobaczył strażnika i czeka na dogodną chwilę. Po upływie drugiej pół godziny — zrobiło się zupełnie ciemno, a ojciec nie przychodził. Teraz już i pan Antoni zaczął objawiać widoczny niepokój. — Tknęci jedną myślą wyszliśmy obaj do przedpokoju i kazaliśmy słudze pójść na zwiaty nad rzeczkę — sami zaś stanęliśmy na ganku, oczekując powrót wysłanych. Wkrótce powrócili ale bez żadnej pocieszającej wiadomości. Zostawała nam jeszcze słaba nadzieja, że może Michał sam także przeszedł na drugi brzeg rzeczki i przeprowadził zbiegów aż do najbliższej wioski. Nie robiłi wprawdzie tego nigdy, ale na razie trudno było znaleźć bardziej usprawiedliwioną przyczynę tak opóźniającego się powrotu. Minęła jeszcze jedna, druga godzina oczekiwania, zamierzaliśmy już wracać do plebanji kiedy z ogrodu dały się słyszeć przytłumione głosy, jakby wolejących o pomoc. Wybiegliśmy wszyscy na ganek; dwaj strażnicy, potykając się w rozmiętej ziemi, niesli na ramionach zwłoki pańskiego ojca...

zbrodni. Tłómaczył się tylko, iż w sobotę był tak pijany, że nie sobie przypomniał nie może. Zeznanie to okazało się zaraz w pierwszej chwili fałszem; w karczmie nikt go przez cały dzień nie widział, w kuchni zaś, dokąd przynosił kilka razy warzywo z inspektów, nikt nie zauważył jego nietrzeźwości. To było pierwszą ważną przesłanką. Przy rewizji odbytej w jego mieszkaniu znaleziono parę tysięcy złotych papierami, kilka dukatów w złocie i chustkę białą płócianną, bez znaków, jeszcze wilgotną i zawałaną w błocie. Wobec takich dowodów, aresztowano go i odstawiono do więzienia. — I przyznał się do zbrodni? — Nie. Jak przy pierwszym badaniu tak i w sądzie, wypierał się stanowczo, i przyznać trzeba, że fakta, jakie podawał do dowód swojej niewinności, miały cechę niejako prawdziwego bięństwa. Utrzymując naprzekład, że mógł być pijany nie będąc w karczmie, bo miał u siebie w domu kilka butelek wina i araku sprowadzonych na święta z Torunia; znalezione u niego pieniądze miały pochodzić z darów od osób jakiegoś w ciagu dziesięciu lat swej służby, przeprowadzał przez granicę — chustkę zaś znalazł w pierwszej święto rano nad rzeczką, a widząc, że jeszcze jest cała i prawie nowa, zabrał ją i odniósł do swojej izby przy oranżerii. — Sam czytałem jego zeznanie, złożone w sądzie, i poró wnywając je z niektórymi znanymi mi okolicznościami, nie mógłbym być rzucio nań stanowczego wyroku potępienia. Wobec sądu jednak goloślowe te twierdzenia nie były wystarczającymi, tem bardziej, gdy zaprzysiężone zeznanie świadków stanowczo przemawiały na niekorzyść obwinionego. Stwierdzono bowiem, że Maciej niejednokrotnie wiał się, że za przeprowadzenie

przez granicę placą mu zwykle tylko dwa a najemniej pięć złotych polskich. trudno więc było uwierzyć, aby z tak drobnych kwot mogła w ciągu lat kilka wrosnąć kilkutyśniczna suma — z drugiej strony stwór, miał się odgrażać przeciw swemu panu, że sam przeprowadzając bogatsze i porządniejsze osoby, pozabawia go tym sposobem zarobku. Maciej nie zaprzeczał że mówił i jedno i drugie, co się jednak tyczy zarzucanej mu zbrodni, stanowczo utrzymywał, że jest niewinnym.

Nastąpiła chwila długiego milczenia. Karol głęboko zamyslił się; wszystkie smutne sceny powyższego opowiadania stanęły przed nim widocznie jakby własnymi patrzal na nie oczyma. — Niezbądane są wyroki nieba! — rzekł ksiądz, przerywając dumanie młodzieńca. Karol nie zwracał uwagi na te słowa i mówił jakby do siebie: — I to wszystko ukrywano w największej

tajemnicy przedemną! Dlaczego? albo nie jestem synem mego ojca? nie jestem mężczyzną? Biednym chłopcu czy stanęły w oczach. — Nie powinieneś się pan dziwić, panie Karolu, tajemnica ta była zupełnie przypadkowa. Jak już wspomnieliśmy, jednocześnie ze śmiercią ojca zachorował pan niebezpiecznie i choroba przyćmiewała się kilka miesięcy. Gdy już zacząłeś wracać do sił, stryj pański zabrał cię do siebie, a Zawiejski zostawł wypuszczone w dzierzawę. Choremu dziecku trudno było opowiadać tak bolesne szczegóły — później, po długim przygotowaniu powiedziano ci, że ojciec umarł nagle — a wiadomość ta tak silnie wywarła wrażenie na młodocianym umyśle, że obawiano się recydywy, która mogłaby być zabójczą. Odtąd nikt już nie śmiał poruszać tej kwestji — a ja nigdy nie bywałem w domu pana Antoniego — i gdyby nie przypadkowe nasze spotkanie na statku parowym, kto wie czy byłbyś się pan do-wiedział kiedykolwiek w życiu, w jaki okropny sposób zostałes sierotą... Możeby to i lepiej było dla pana... — O! niech ksiądz dobrodziej tak nie mówil Stokroć lepiej że z przyjaźnych ust dowiedzieliśmy się tej smutnej prawdy — a będę ci się bardzo szczęśliwym, jeżeli i tę przyjaźń wolno mi będzie zaliczyć do spadku po moim nieszczęśliwym ojcu. — Poczciwe dziecko z ciebie, mój Karolu kochany — zakończył rozrzuwionym bernardyną, tuląc go do łona — niech Bóg zachowa cię w swojej świętej opiece... (O. d. n.)

ma narodowi i człowiekowi. Dla tego to stero-
wicy państw nazwali poczucie „głupim senty-
mentalizmem.”

„To też nie dziwnego — powiada autor —
że stuleście usiłowania Polski do odzyskania
bytu i okoliczność, że Polacy nie chcą znać swo-
jej sprawy za niesprawiedliwą — że to właśnie
nazwaliby „zaciętością nie do darowania.” Dla
tego, że Polacy nie mogą zapomnieć o swojej
ojczyźnie, uważacie to za „dziczyzny senty-
mentalizmu.” Według zaś rozumnej waszej definicji
nazywacie „nieuczelną ideą” twierdzenie, że
granicami Polski są Dźwina i Dniepr...

„Czemżeby jednak nie wolno było żądać
Polakom odbudowania ojczyzny.” Dla czego ma-
im być wzbudzoną propagandą we własnej sprawie
? Prawo międzynarodowe powiada: „Każdy naród
ma prawo istnienia jako niezawisły, od innych
niezależny związek państwowy lub jako naród
samodzielny, uprawniony jest oraz w samodzielności
tej i niezależności utrzymać się, jakoteż swój
język i swoją narodowość zachować i rozwijać.
Jest to prawo osobistej egzystencji, o d w i e c z n e prawo każdego
narodu.” Jeżeli wolno żądać tego Rosji, to może
też wolno i Polsce? Jeżeli zaś Rosja co do
Konstantynopola powołuje się bezczelnie na
„prawo historyczne”, to o ileż więcej uprawnio-
n jest Polska do odwołania się na prawa histo-
ryczne. A jeżeli narodowi włoskiemu pozwo-
lono na przeprowadzenie zjednoczenia Włoch, to
z jakiegoż powodu odwołaliby się tego prawa
Polsce? Jeżeli dla jednolitości niemieckiej potrze-
bne są nietylko Alzacja i Lotaryngia, ale nawet
Pomazanie (?) to czemużby podobne żądanie
Polski miało być nieprawowite? Podczas kiedy
inni mieli prawo przywłaszczać sobie to, co nie
było ich własnością, to czyżby Polacy dopuszca-
ją się bezprawia, jeżeli żądają zwrotu swojej
własności?

„Słyszymy często zarzuty czynione szlach-
ce polskiej za ucisk nad poddanyimi, ale o
tem, że Sobieski i Polacy zrobili dla chrześcija-
nizmu i całej ludzkości więcej, niż wszystkie wy-
prawy krzyżowe, o tem nikt nie wspomina. Czy-
liż Polacy zresztą nie dokonali najszlachetniejszych
czynów bohaterstwa już w owym okresie,
kiedy nieszczęśliwe weto od dawna rozlegało się
w kraju, a naród, według oszczerstw nieprzyja-
ciół miał już być „zapaleńcem zdemoralizowany”
Czyliż nakoniec miłości ojczyzny Polaków, która
stała się religią nieszczęśliwego narodu i która
wydała cały szereg bohaterów, matek i żon z
poświęceniem — nie poczytać tego za jedną z
najwznioślejszych cnot narodowych?

„Ale dla Polski nie ma granic naturalnych,
o ile jak twierdzą, już spełniła swą misję, a któ-
rą powiną być do dziś pełnić, stojąc jako tarcza
cywilizacji. Europa jednak ignoruje tę usługę dla
zasady „równowagi europejskiej.”

Wobec takich przeszkód moralnych i mate-
rialnych, upatruje autor jedną drogę zwrotienia
się do opinii publicznej. Sympatji jednak za mało,
ażeby cel osiągnąć. Trzeba uzyskać i material-
ną podstawę, a na to trzeba, żeby Polacy poszli
za przykładem Włoch. „Oczywiście — mówi
autor — trzeba by do doprowadzenia sprawy pol-
skiego Piemonta, polskiego Cavoura i Garibaldi-
ego. Znalazłby się Piemont, gdyż jest w Euro-
pie mocarstwem, w którego interesie byłoby pod-
jęcie sprawy polskiej — mocarstwem tem Au-
stro-Węgry. Może się to niejednemu wyda dzi-
wactwem, a jednak po głębszym zastanowieniu,
tak nie jest. W skutek idei pangiermańskich i
państwałwistycznych, monarchji tej dla zapewnie-
nia własnej egzystencji potrzebny jest sprzymierze-
niec, tak jak Austrii potrzeba Węgrów, a Wę-
grom Austrii — sprzymierzeńcem zaś tym, w
skutek geograficznego położenia i w skutek co-
raz groźniej narastających wzmiankowanych idei,
może być tylko odbudowująca się Polska. Ona tylko
mogłaby być n a t u r a l n y m sprzymierzeńcem Au-
stro-Węgier, nie bardziej, że i Polska potrzebu-
jąc sojusznika, mogłaby i musiałaby go mieć je-
dynie w Austro-Węgrzech...”

„Ważymy, że na pomoc obcą liczyć mo-
żna tylko w takim razie, jeżeli tego wymagają
interesa jakiego mocarstwa, i że z pomocy tak-
kiej odnieść można korzyść tylko w tej mierze,
w jakiej interes obcej pomocy za potrzebny to
uznaje, to zdaje się, iż Austro-Węgry odpowia-
dają zupełnie temu programowi. Zadane państwo
w Europie nie mogłoby być tak zainteresowane
w podjęciu sprawy polskiej, jak właśnie wyme-
niona monarchja; a czem więcej samodzielności
miałaby ta Polska, tem pewniejszą tarczą była-
by dla sąsiedniego państwa. Oczywiście że pol-
ski Piemont masiałby nadzwyczaj ogólnie po-
dejmuwać inicjatywę, gdyż Rosja i Prusy nie
zechciałyby ignorować tego, ale czyżby Sardynja
nie miała także do czynienia z Austrią, z pań-
stwem kościelnym, z Neapolem itd.?”

„Naostatek konstatuje autor jak obaw
pocieszający, że żywioł polski zaczyna wyzwal-
ać się z apatycznego swego usposobienia, i tu i
owdzie podnosi głos w świętej sprawie.
„Zwróćmy się do opinii świata i przedstawiając
sprawę polską jako sprawę ludzkości, miejmy
nadzieję, że przyjaciele ludzkości, cywilizacji,
własności i sprawiedliwości, potrafią ocenić ode-
zwanie się nasze i potrafią uwolnić do ustępstw
obojętność i małoduszność.”

Korespondencje polityczne „Dz. Pol.”

Wiedeń 21. lutego.
(J.) Wczoraj o 3giej popołudniu odbyła się
u ks. Anersperga konferencja mężów zaufania
Izby panów i klubów wernokontytucyjnych z
ministrami w przedmiocie sprawy bankowej. Mi-
nister Lasser opowiedział przebieg rokowań z
Węgrami, poczem p. Depretis oświadczył, że
ostateczne załatwienie sprawy bankowej i będą-
cych z nią w związku spraw ugodowych zawisło
od tego, czyli stronnictwo wernokontytucyjne
zgodzi się na projekt, według którego guberna-
tor banku mianowany był na przez cesarza na
wniosek obydwu rządów, jeden wicegubernator
na wniosek rządu wiedeńskiego, jeden na wnio-
sek rządu węgierskiego, a 12 członków jenera-
lnej dyrekcji wybiera walne zgromadzenie akcjo-
narjuszów, mianowicie 8 zupełnie swobodnie, po
2 zaś z tern przedstawionych przez dyrekcję w
Wiedniu i w Peszcie. Mężowie zaufania stawali
następnie rozmaite pytania, na które minist-
rowie odpowiadali. Najważniejszą była odpowiedź
dana p. Demlowi, przez p. Lasser'a, iż minist-
rjum pragnie tylko zobowiązania się partji co
do tego jednego punktu, nie prejudykując jej zdania
co do innych punktów, i zostawiając jej swobodę
odróżnienia całej ugody z każdego innego po-

wodu, byle nie z tego jednego. „Mężowie”, tu-
dzież profesorowie zaufania, wzięli to wszystko
ad referendum, i jeszcze dziś wieczór zdali sprawę
z konferencji w swoich klubach. Spóźniona pora
nie pozwoliła mi dowiedzieć się szczegółowo o
rezultacie tych posiedzeń klubowych, i jeżeliby
tam zaszło coś ważnego, dowiedcie się o tem
rychlejsz z pism centralistycznych, które mają swo-
ich *gewehrsmannów* w klubach. Jeden tylko klub
postępowy zachował swoją uchwałę w najwięk-
szej tajemnicy, mówią, że chce on zgodzić się
na postulat rządowy pod warunkiem, by za to
rząd przystał na wybór delegacji wspólnej z ple-
num Izby. W klubie lewicy przemawiali Neu-
wirth i Gomperz przeciw propozycji rządu, Bre-
stel za nią. W klubie centrum mowcy oświad-
czyli się za punktem ugodowym, o który chodzi.
Jutro o godzinie 11tej odbędzie się wspólne po-
siedzenie wszystkich trzech klubów, dla powzię-
cia stanowczej decyzji. Zaproszono także Ruten-
ców. Członkowie Izby panów zgromadzają się
także jutro, dla wysłuchania swoich wzywańców.
O Polakach, których jest przeszło 43 członków
Rady państwa, i którzy stanowią więcej niż 5ta
część kompletu Izby, nie ma na serjo mowy —
postawili się tak, że nie stanowią najmniejszego
czynnika politycznego. P. Lasser miał na zapy-
tanie powiedzieć, że da znać „den Herren aus
Galizien” przez hr. Hohenwarta, jak mają gło-
sować.

Komisja budżetowa odrzuciła pożyczkę 70.000
złr., której ministerjum żądało na drogę z Za-
górza do Radoszyc i z Liszka do Ciasnej, pomi-
mo tego, iż ministerjum wojny usilnie się tego
domaga. Widocznie pp. centralistom chodzi o
jak największą bezsilność państwa w razie po-
trzeby. Komisja uchwaliła 9000 złr. na kupno
domów w Mościskach dla sądu powiatowego.
Uchwalita także pożyczki bezprocentowe dla
gmin dolno-austriackich na wystawie budynków
publicznych, jakoteż 100.000 złr. na rozszerzenie
kryminału w Wiedniu. Gmach ten będzie w sto-
sunku potrzebował rozszerzenia, jeżeli pomszcza-
ją w nim tych wszystkich, którzy na to zasługują.
Na t-ki sam cel przeznaczono 40.000 złr. dla
Tarnopola.

Wiedeń 20. lutego

(R. R.) Austro-Hungaria miała narodzić
porozumienie: elaborat ugodowy. Tak przyjaźniej
upewniana; na dzisiejszej konferencji miało mię-
dy obu gabinetami przyjść do porozumienia,
o ile stanowczego, o tem rozstrzygnął ab. parla-
mentu. Węgierscy ministrowie już odjechali, a
teraz rozpoczyna się konferencja obu rządów z na-
czelnikami stronnictw parlamentarnych. Według
Budap. Corr. nie odbędzie się teraz formalna
konferencja liberalnego stronnictwa w Peszcie
Ministrowie węgierscy wszyscy wracają prawdo-
podobnie już w piątek do Wiednia. Jeżeli dla
ulożonych stylacji zapewnią bieżące więk-
szość w obu ciach prawodawczych, to ukon-
stytuują się gabinet węgierski na nowo, a ope-
rat ugodowy uchwalony zostanie finalnie w kon-
ferencji wszystkich ministrów prawdopodobnie
pod przewodnictwem cesarza.

Sejmowi węgierskiemu wszystkie wnioski
ugodowe nie zostaną zaraz przedłożone, lecz do-
pieru wtedy, gdy jenerale zgromadzenie „Na-
tionalbanku”, albo tegoż upoważniony wydział
układy bankowe zaakceptuje. Co się tyczy Rady
państwa, to jutro o godzinie 2ej w ministerstwie
spraw wewnętrznych mają mężowie zaufania
wszystkich stronnictw otrzymać dokładną relac-
ję o dziele ugodowym.

I w Wiedniu i w Peszcie taka panuje pe-
wność o przyjęciu przez oba parlamenty elabo-
ratu ugodowego, że już teraz wentylują kwestję
osób mających piastować dygnitarstwo wspólnego
banku; bar. Pipitz ma być przeniesiony w stan
spoczynku, a jego miejsce zająć ma jako dyrektor
szef sekcynji Moser, terażniejszy dyrektor
towarzystwa kredytowego ziemskiego; wicedy-
rektorami mają być ze strony węgierskiej Trefort,
z cisliawskiej zaś bar. Wodianer.

Wobec załatwienia kwestji bankowej i de-
bata interesująca w izbie panów, a zakończona
przejściem do porządku dziennego nad uchwałę
izby deputowanych co do małżeńst mieszaných,
wcale nie zwracają na siebie uwagi; i w istocie
dobrze się stało, taka bowiem łatanina o usta-
wodawstwie do niczego nie prowadzi, albo obo-
wiazkowe słaby cywilne, albo *status quo*. Izba
deputowanych uchwaliła kredyty kolejowe, nadto
minister spraw wewnętrznych przedłożył pro-
jekt o pożyczce zapomogowej w wysokości 500.000
złr. dla Wiednia i jego okolic; że komuna wiede-
ńska myśli jak zaradzić wzrastającemu pan
perzymowi klasy robotniczej w stolicy, to stu-
szna, ale żąd państwo przychodzi do tego, by
uchwalało zapomogi wyłącznie dla Wiednia z
pominięciem innych prowincji, w których nieda-
i brak pracy równie straszne szerzy spustoszenia?
Przypomina to żywcem ową znaną sprawiedli-
wość o dwóch miarach i dwóch wagach; ope-
datkować składki na oświatę, tyle umieją zro-
bić d Galicji, a zresztą nie, bo to według ich
centralistycznej arytmetyki „ein passives Land”.

Petersburg 18. lutego.

Uzbrojenia postępują naprzód z gorączko-
wym pospiechem. Gazety milczą, bo o tem za-
kazano im pisać, jak w ogóle o wszystkim, co
mogłoby dać pojęcie Europie o stanie carstwa.
Ziemstwa układają spiski „opozycjowców”, t. j.
żołnierzy pospolitego ruszenia. Narzekania żąd
nie mało, bo „ziemstwa”, własnym swym ko-
sztem, bez pomocy skarbu, powinny sztyftować
pospolite ruszenie, a tu brak kompletny grosza.
Jedna gubernja moskiewska, około półtora mi-
liona ludności licząca, ma wystawie 16 000 „opoz-
ycjowców”, co stanowi nieco więcej jak jeden pro-
cent ogólnej ludności mieszkańców. Gdy w po-
dobnym stosunku inne gubernje wystąpią, Rosja
mieć będzie w ogóle 3 miliony żołnierzy; miljon
pospolitego ruszenia i dwa wojska regularnego.
Wygląda to wcale imponująco — ale maleń-
kie pytanie, nie mówią już o pieniądzech —
żąd weźma oiferów? Już dzisiaj, pomimo że
zakładwie trzecia tylko część armji postawiona
jest na wojenną stopę, daje się czuć ogromny
brak oiferów — a cóż będzie później?

Nadto, wcale poważna partja jest tutaj zdania,
że nie należy wcale powolować pospolitego
ruszenia. Poruszają masy łatwo — powiada ta
partja — ale co później będzie, jakie usługi od-
da tłum zbrojny, „hałastra”, bez karności, bez
ambicji wojskowej, bez przywiązania do chorąg-
wi, bez tego, co Francuzi nazywają „la religion
du drapeau”? Co będzie, gdy tłum ten też ka-
rmiony, ale odziany i bez chwały na rzędy wysta-

wiony, sprykrzy sobie ciepłość bez celu i ko-
rzysci? Czy nie odwróci się przeciw swym do-
wódcom, a w dalszej konsekwencji przeciw
rządowi? Wszystko to być może, i „Pugacz-
wyszczyna” gotowa — powiadał jenerał Narbut,
oficer jeneralnego sztabu, w pewnem towarzy-
stwie.

Wszakże cały ten gorączkowy pospiech nie
znaczy wcale, by Rosja ostatecznie zdecydowaną
by miała na wojnę. Zbroi się, bo tak wypada,
bo konieczność ją zmusza do tego — lecz w głą-
bi duszy pragnie jak najmocniej wycofać się z
wojny, byle z jakim takim honorem.

Austrija jest przeszkadza, i jeśli się Rosja
zbroi, to nie tyle ją przeciw Turcji, ile przeciw
Austrii. Uchodzi tu za pewnik, że bez rozbi-
cia Austrii, Stambułu nie zobaczymy, i ztąd to
owe usilne starania w Berlinie, aby za jaką-
bądź cenę pozyskać Bismarka. Cel i teatr wojny
zmieniłyby się wtenczas znacznie. Mając plecy
zabezpieczone i pewną przyjaźni Berlina, Mos-
kwa przedewszystkiem uderzyłaby na Austrię.
W akademii jeneralnego sztabu i w innych wyż-
szych zakładach naukowych wojennych, nawet
profesorowie przed swymi uczniami rozwijają plan
następujący: rozbiwszy Turków nad Dunajem,
zwrócić się na północ nosząc pochodnię wolności
dla Rumunów i Słowian, i tym sposobem zaata-
kować Austrię w miejscu najmobilniejszym, a nad
Wisłą i na Kaukazie tymczasem, trzymać się
odpornie. Roznieciwszy powstanie w południo-
wnych prowincjach austriackich, można się spo-
dziewać najlepszych skutków, pocieszają się Mos-
kale w kłopotach.

Sprawy zagraniczne.

Turcja. Petersburg zaczyna broń pady-
szacha, zły to znak, gdyż taki obrót musi
być pewny gruntu i położenia w Stambule, je-
żeli odzywa się tak protekcyjnie, jak doniesie-
nie naprzykład tego rodzaju: „Petersburg 21.
lutego. Według sprawozdania ze Stambułu po-
chodzącego ze strony kompetentnej, a przesła-
nego tutajż sferom decydującym, stan
zdrowia sultana Abdul Hamida ma być zupeł-
nie normalny. Pogłoski o objawach jakiejś cho-
roby umysłowej, rozsiiane zostały przez
stronnictwo Midhata paszy, ażeby, co
nie alega wątpliwości, umotywować
podjęte agitacje zmierzające do zmiany panu-
jącego. Według przekonań tu panujących, po-
czytują podobną katastrofę za rzecz prawdopo-
dobną.”

Oprócz celu denuncjacji Midhata, innego
dopatrzyć trudno w tem doniesieniu zbyt auten-
tycznym z jednej strony, a zbyt elastycznym w
końcowym ustępie.

Pogłoski jednak o chorobie sultana powta-
rzają się w innych dziennikach zagranicznych
uporczywie. *Times* wobec tych pogłosek zwraca
uczciwą uwagę, że choćby nie wiele prawdy było
w tych wieściach, to jest to już groźny objaw,
jeżeli przekonania podobne narastają w umysłach
ludu. Naprowadza wzmiankowany dziennik na
domysł, czy nie jest tu w grze robota systema-
tyczna, usiłująca podkopać całą dynastję Osma-
now, ogłaszając jako zdenerwowaną, ażeby przy-
wrócić na tron niewygasłą jeszcze dynastję suł-
tanów Seldżuka, zdechłozwaną niegdyś przez
Osmanów.

Berlińska *Post* otrzymuje znowu telegram,
nie wiemy o ile zastępujący na wiarę o takiej
sytuacji i wypadku: „Stronnictwo Jusufia Izzed-
dina (syna zmarłego sultana Abdul Azisa), usi-
łuje wyzyskać chorobę sultana dla swoich ce-
lów. Wzburzenie wymaga się do powozu Mah-
muda Damata paszy strzelano. Pospólstwo tu-
reckie podpaliło budynek braci szkolnych. Prośba
o dymisję Edhema paszy dotychczas nierozstrzy-
gnięta z powodu niedostępa sultana.”

Całe to doniesienie wygląda bardzo na wy-
mysł sensacyjny, tembardziej, że Porta w depe-
szy urzędowej zawiadomiła swoich reprezentan-
tów zagranicznych, że pogłoski o możliwej zmia-
nie w wyzracie są zupełnie bezpodstawne.

Tagesspre dowiaduje się w drodze bezpo-
średniej z Cetynii, że bawi tam dotychczas ge-
neralny konsul angielski Monson, a pobyt jego
wiążą z usiłowaniami Anglii, zmierzającymi do
naklonienia Czarnogóry, ażeby zrezygnowała ze
swoich planów powiększenia terytorjum. Zape-
wniać mają, że konsul Monson miał Czarnogórę
ofiarować 100.000 fantów szterlingów za wyre-
czenie się wzmiankowanych żądań.

Niemcy. Jak zapowiedzieli telegramy,
otwarty został parlament niemiecki dnia 22. bm
mową tronową cesarza Wilhelma. Ustęp mowy
o położeniu zagranicznym opiewa według tre-
ści szczenia telegraficznego: Niemcy mniej są za-
grożone niebezpieczeństwem, mogącym wynikać
z nierozwiązanej kryzys wschodniej, niż inne
kraje. Polityka niemiecka od początku zawiąka-
ła na wschodzie pozostała tą samą niezachwianą.
Konferencja konstantynopolska nie osiągnęła
niestety pożądanego skutku, aby Portę skłonił
do ustępstw, co do których mocarstwa mniema-
ły, iż w interesie ludzkości i zabezpieczenia po-
koju powinno ich żądać. Konferencja atoli ten
miał skutek, że mocarstwa chrześcijańskie do-
szły między sobą do nie byłej przedtem zgody
co do miary rękojmi żądać się mających od Por-
ty, przez co uzyskano stałą podstawę, iż pokój
między mocarstwami nawet wtedy zachowaniem
będzie, gdyby Porta nie z własnego postanowie-
nia przeprowadziła reformy w traktowaniu swych
poddanych chrześcijań, co konferencja uznała za
potrzebę europejską. Jeżeli oczekiwania łączące
się w tej mierze z obietnicami Porty i rozpo-
czętymi układami pokojowymi z Serbią i Czarnogó-
rą, nie zostaną spełnione, natenczas rząd i
dalej starać się będzie wywierać swój wpływ
w kwestji, w której interesa niemieckie nie wska-
zują wytkniętej drogi postępowania, celem obro-
ny chrześcijań w Turcji, dla zachowania pokoju
Europy, szczególnie zaś dla utrzymania i wzmo-
czenia dobrych stosunków z sprzymierzonemi i
przyjacielskiemi rządami.

Anglia. Na posiedzeniu izby panów parla-
mentu angielskiego dnia 21. lutego, zapytany
ksiądz Argyll, czy rząd przedsięwzięnie jakie
środki, ażeby zrealizować drugą instrukcję pre-
słaną markizowi Salisburyemu. Argyll występuje
przeciw trzowiej i chwilej polityce rządu i
żąda wyjaśnienia szczegółniej co do sprawy, za
którą wielki wezyr dągiłował hr. Derby w de-
peszy z dnia 24. grudnia.

Hr. Derby odpowiada, że polityka Anglii
i życzenie odwrócenia wojny, skłoniły rząd do
zmodyfikowania pierwotnych żądań. Co do tajem-
niczego zawiadomienia przez wielkiego wezra,

oświadcza, że starał się o to, ażeby polityka
rządu nie była źle zrozumianą przez Portę,
do nosił zatem prywatnie wezyrowi, że jakkolwiek
Anglia nie groziła żadnemi środkami przymuso-
wemi, Turcja wszelako nie może liczyć na opiekę
Anglii.

Gdyby Porta odrzuciła propozycje konfe-
rencji, to Anglia nie zmuszałaby jej do przyję-
cia tych propozycji, ale nie chroniłaby jej także,
gdyby inni przymus wyrzuchieli. Co do przy-
szłości odleglejszej, rząd nie pozostaje bezczyn-
nym, napiera owszem na Portę, ażeby jak naj-
prędzej zawarła pokój z Serbią i Czarnogórą.
Co do reform przypomina Derby oświadczenie
Porty, że mocarstwa są uprawnione do żądania
gwarancji, gdyby po pewnym przeciągu czasu
nie zostały wprowadzone reformy.

Salisbury ubolewa nad opuszczeniem sta-
nowiska tradycyjnego przymierza pomiędzy Portą
a Anglią; spodziewa się, że sprawy tak się uło-
żą, iż będzie można powrócić do dawnego sta-
nowiska, Anglia przystąpiła do konferencji, aże-
by Portę skłonić, ale nie żeby ją zmusić. Ogra-
niczonosc Porty jest dlań niepojęta.

Hr. Granville wyraża przekonanie, że
Porta nie byłaby odrzuciła propozycji, gdyby te
były jej postawione były pod warunkiem przy-
jęcia ich przymusowego.

Lord Beaconsfield protestuje przeciw
takiej polityce, podnosi nietykalność i niezale-
żność Turcji, i zapewnia, że w gabinecie panuje
zupełne porozumienie.

Kronika.

Lwów d. 23. lutego.

(nt) Nowybrani radni m. Lwowa
zebrali się wczoraj 22. wieczorem w sali ratuszowej
na ponfne zgromadzenie przedwyborcze celem narad-
zenia się nad wyborem prezydenta na period sze-
ścioletni. P. Dobrzański przemawiał za drem
Jasińskim, p. Grom an przeciw — nie wymienając
jednak kontrkandydata. Dr. Milleret postawił
kandydaturę dra Smolki, na co mu odpowiedział p.
Dobrzański, że nie przysłuży się tem wcale drowi
Smolec, którego kandydatura nie ma wcale widoków,
stawianie zaś kandydatury, wiedząc z góry że nie
przejdzie — uważa za nieodpowiednie.

Po tych przemówieniach nastąpiło głosowanie.
Na 79 głosujących otrzymał p. Jasiński 69 głosów,
dr. Madejski 4 głosy, dr. Smolka 4 głosy, a dr.
Milleret i Szemelowski po 1 głosie. W sobotę 14.
odbędzie się ponfne zgromadzenie celem naradzenia
się nad wyborem wiceprezydenta.

(b) Korespondenta lwowskiego do
„Neue freie Presse”, któremu z powodu nieo-
dzecznej napadzi na „Straszny dwór” daliśmy w
swoim czasie służną odprawę, wypierają się nawet
Szemeryzi. W ostatnim numerze pisma *Der Israelit*
organu Szomer Izraela, znajdujemy artykułik p. t.
„Ein zelehnhunger Journalist”, z którego dwa u-
stępy dostawiamy przytoczamy: „Der berberger Kor-
respondent der Neuen freien Presse erhielt unlängst
vom Dziennik Polski einen verdienten Fusstrich we-
gen der Ignoranz und der böswilligen Verdrehung,
mit welcher er eine polnische Originaloper kritirisie,
und über deren Erfolg berichtete... Seit einiger
Zeit merkt man, dass die Feder von einem verlor-
benen examencheuen Studenten geführt, und öfters
zu unrichtigen Zitatehungen und gipfeln Gabsi-
sigkeiten missbraucht wird.” (Lwowski korespondent
do „N. fr. Pr.” otrzymał niedawno zasłużone ko-
pięcie nogą za ignorancję i złośliwie przekręcanie,
których się dopuścił krytykując polską operę origi-
nalną i zdając sprawę o jej powodzeniu.... Od nie-
jakiego czasu można zauważyć, że pióro dostało się
w ręce zepsutego, stroniącego od egzaminów stude-
nta, który często nadzrywa go w rozmyślnych prze-
kręcaniach faktów, puszczając wodzę prywatnym nie-
chęciami).

Nakoniec daje artykuł ten radę *Neue fr. Presse*,
aby dobięła sobie lepszyc korespondentów. Ciekaw-
wa rzecz, w imieniu jakiej partji pisze korespondent
lwowski do *Neue fr. Presse* swoje elaboraty?

(z) Wieczór muzykalno-dramatyczny
Józefa Rycktera b. artyści dramatycznego
teatrów warszawskich, z łaskawym współudziałem
pp. dyrektora Mikulego, pani Praun, panny S., pp.
Cetwińskiego, Grzywińskiego, Schwabla, Schwarcza,
Wysockiego i M., odbędzie się w niedziele 25. bm.
w sali ratuszowej. Program: 1. „La jeune Religieuse”
de Schubert, na skrypcy, wiolonczelę, harmonium
i fortepian, odegr. pp. Mikull, Schwarz, M. i Schwa-
bel. 2. „Tertzeus” poemat Wl. Anczyca, Józef Ry-
chter. 3. a) Liebestraum, Brahms, b) Frühlinglied,
Gounod, odśpiewa pani Praun. 4. „Trędzłowe” (gaw-
edka ku szlachekiemu zbudowaniu) Syrokomi, J.
Rychter. 5. „Cosi fan tutte” Mozaria, odśpiewają
panna S., pani Praun, pp. Cetwiński, Grzywiński i
Wysocki. 6. „Kapral Terefera i kapitan Szerynty-
na” (gawęda wojskowa) Syrokomi, J. Rychter. —
Biletów dostać można w księgarni Seyfartha i Czaj-
kowskiego, a wieczór przy kasie. Początek o godz.
7. wieczór.

(z) Teofil Eugenjusz Bobrzecki,
djurnista, którego przyaresztowała tutejsza policja,
dokonał rozmaitych kradzieży nietylko u adwokata
dra. Jana Czajkowskiego, ale i u adwokata dra. Ma-
dejskiego. Znalaziono przy Bobrzeckim list pocho-
dzący od ojca jego tej treści: „Jeżeli mozesz kiedy
w życiu powiedzieć prawdę, to powiedz ją teraz.”
(f) Aresztowania. Straż policyjna przyre-
szowała onegdaj Basię Dzumylo poszkodowaną o
kradzież bielizny wartości 10 złr. na szkodę swej
stambodawczyni Zofji Czech ze strychu domu p. 1. 2.
przy ulicy Jagiellońskiej. Basia przynależa także, że
za pomocą znalezionej klucza miała przystęp do
szpiarni poszkodowanej służbodawczyni i zabierała
z tamtąd łacocie. Wskazana przez Basię współniczkę
kradzieży Feliksę Oleksiewicz uwieziono.

Strażnik Günsberg przyaresztował 20. b. m.
Stanisława Jabłońskiego i Grzegorza Manna, przy-
trzymanych przy ulicy bońicznej przy usiłowanej
sprzedaży mokrej jesezo bielizny, która — jak się
następnie przynależa — skradła się znura na otwar-
tem podwórzu p. 1. 2. przy ulicy Gosielskiego na
szkodę mieszkającej tamże 70-letniej starszki
pani Barbary Zielonka. Jednemu ze złodziei wpa-
da sztuka bielizny z zanadrza i to zwróciło uwagę
strażnika. Złodzieji uwieziono i wdrożono przeciw
nim śledztwo karne.

Żołnierz policyjny przyaresztował 21. b. m.
o godz. wpół do 6ej rano Mateusza Kurozaka, który
nie mógł udowodnić prawnego posiadania koca w czer-
wone pasy.

Straż wojskowa policyjna przyaresztowała 20.
b. m. na Krakowskiem Stanisława Mieczysławskiego,
wzrobnika, liczącego lat 16, przy sprzedaży 7miu
skradzionych kluczyków.

kradzieży swego służbodawcę zbiegł 18. z. m. Tegoz
dnia przyaresztowano na Żółkiewskim wzrobnika
Teodora Ołchowę za złośliwe uszkodzenie cudzej
własności i Ewe Kilian służkę Hermana L. pod l. 6.
przy ulicy Rzeźnickiej, podejrzaną o sędzenie plodu.

Pani Rozalji Passakas, właścicielka dóbr, za-
mieszkałej p. 1. 12 przy ulicy Piekarskiej, skradzio-
no 19. b. m. o godzinie 7ej wieczorem z niezam-
kniętego pomieszkania suknie i czarna skórzana to-
rebkę z kwotą 6 złr. 20 ct. Sprawcę tej kradzieży
przyaresztowano 20. b. m. są nimi Izak Penzias,
17-letni syn handlarza mebli p. 1. 83/4, i Izak Laks
19-letni sluga. Złodzieje przynależa się do kradzieży,
która popełnili przy sposobności dostawy mebli dla
poszkodowanej.

Strażnik policyjny przyaresztował 20. b. m.
znane złodzieiki Alę Czerb i Julję Kusiewicz, wa-
lesających się po różnych sklepach.

Straż policyjna przytrzymała zeszłej nocy o go-
dzinie 3ej na ulicy Kazimierzowskiej Franciszka
Smolińskiego i Jakoba Grepnera za nocne włóczę-
gostwo. Obaj wybrali się byli na jakąś kradzież
gdź przy jednym znalezione dorobionym kluczem i że-
lazny wtrych — a przy drugim dwa wtrychy.

(nt) Corso lwowskie. Dziś o godz. wpół
do 12ej w południe zdarzył wypadek na placu Ma-
riackim, który na szczęście nie miał tragicznych na-
stępstw. Ogry prowadzone do hotelu Langa nie
chciały wejść do sieni, stanęły dęba, zrzuciły ulanów
i pierzchy w ulicę akademicką. Powstał krzyk,
zgiełk, zbiegowisko, dzieci zaczęły krzyczeć, kobiety
uciekać, a reszta publiczności z flagą angielską o-
czekiwała, czy przypadkowo i we Lwowie nie po-
wtrąży się w poście corso rzymskie i nie potrąci
kilku przechodniów. Na pobojowisku został na szcze-
ście tylko je en ulan w blocie, który po chwili od-
zyskawszy przytomność pocwałował za swoim rum-
kiem. Konie polapano i odprowadzono do hotelu.

Kronika teatralna. W teatrze hr. Skarbka
dzisiaj 23. b. m. trzy jednoaktówki Aleksandra hr.
Fredry 1) „Dwie biłzny,” 2) „Z jakim się wdajesz,
takim się stajeż,” 3) „Świeczka zgasa.” — Jutro
23. „Aida.”

Stan powietrza. Dziś 23go — 0° R.
Odwił.

Kraków 22. lutego. Czytaliśmy utyskiwania
na zastój w towarzystwie sztuk pięknych we Lwo-
wie, w czem winę główną składano na sekretarza.
Prawda, że w każdym towarzystwie tyle życia ile
go stworzy sekretarz, aleć potrzeba ku temu jeszcze
innych warunków. W Krakowskim towarzystwie
szk. pięk. sekretarz nie nie robi z tej prostej przy-
czyny, że nie ma czasu, bo gdyby chciał swemu u-
rzędowi w magistracie poddać, jużby mu chwili nie
zostawało wolnej do innych zatrudnień, a cóż dopiero,
gdy on się bawi jeszcze różnemi zawodami, np. ar-
cheologią. A przecież samo miasto Kraków daje
tęto towarzystwu przeszło 1.0.0 członków, im-
strony kraju dodają 2.500 członków, co razem czyni
piękną liczbę pół czwarta tysiaca akcjonarjuszów.
Całym sekretem jest wynajdywanie agentów, na nich
bowiem los towarzystwa polega. Wazędzie dzieją się
w zarządach towarzystw nadzycia, protekcja i sob-
kostoni góra, członkowie dyrekcji n. p. w Krakowie
sami sobie kupują swoje obrzozy po cenie jaka się
im żywnie podoba, ale że pieniądze są, więc towa-
rzystwo się trzyma

Apteka pod "Węgierską Koroną" J. PIEPESA w Lwowie, plac Bernardyński 1. 1. Największy OLEJ MIĘTUSOWY (Tran rybi) leczy skrofulę, rachitis, reumatyzm i gościec, chroniczne stłoscie skórne, nerwowe, niestrawne i płucne, zapalenie oczu i suchoty.

Lesniczy egzaminowany w silie wieku, może zarządzać wielkimi lasami, posiadający chłubną świadectwa, poszukuje odpowiedniej posesji w kraju lub za granicą.

Lekarskie świadcstwo o pana aptekarza WILHELMA antiartrycznej i antireuma'ycznej krew przeczyszczającej HERBACIE.

Rodowita Szwajcarka, która po kilka lat na jednym miejscu była, poszukuje umieszczenia we Lwowie lub na prowincji. Blizszej wiadomości powięz można w biurze pani Witoszyńskiej pod 1-2 w Ryнку.

Przestrzega się przed fałszerstwami i nasiadownictwem. Przy zakupie aszoch szanowna publicność dobrać na markę ochronną i firmową, która na każdym opakowaniu ma wewnątrz stronie jest uwidoczniona.

Przedstawia Wilhelm a tarytryczną i antireumatyczną krew przeczyszczającą herbatę otrzymaną z miodu tylko z pierwszej misyprawyrodowej fabryki Wilhelma antystrycznej i antireumatycznej herbaty w Neunkirchen koło Wiednia, lub też w składkach w daniach 6 szorty, przesyłając proszę przesyłać kwoty, wraz z obywatelskiej zgodności używania w językach polozonych po 1 zł., osobno na stemplu i opakowaniu 10 ct.

Włoski instrument muzyczny w kilku godzinach do nauzenia. Jedynie i wyłącznie u pana Ed. Witte w Wiedniu znajduje się. Każdy z moich czyno nastrojonych instrumentów Ocarina nosi stempl.

Bryndza wsmienita węgierska pół kilo 40 ct. poleca handel KAROLA BALLABANA ulica Halicka. 3621 R 0

STAROŚĆ przez 3494 5-12 Dr. Reveillé-Parise w polskim przekładzie Dr. FRANCISZKA OLSZEWSKIEGO już wyszło z druku i jest do nabycia we wszystkich księgarniach

W Księgarni Polskiej Lwów, 12, ul. Kopernika. Cena 4 zlr. Jest to znakomity przewodnik w życiu dla ludzi zbliżających się do wieku dojrzałego, podaje rady i wskazówki we wszelkich okolicznościach życia, przy zachowaniu których można i życie przydłużyć i doczekać się późnej starości w czestwem zdrowiu i sile.

Lecznicy środek chroniący od zarazy syfilitycznej poleca i wysyła na żądanie specjalista chorób syfilitycznych, prakt. lekarz me-3807 dycyny, chirurg i akus. 18-0

PRZESTROGA aby Szanowny Publiczności uchronić przed wprowadzeniem w błąd, czując się zobowiązanym uwidocznia, że główny skład mego wynalazku

Wszystkie gazle ludzkie moone zachwalane fabrykacy, są tylko nasiadownictwem mega oryginalnu Z uszanowaniem Gius. Donati Ed. Witte w Wiedniu. Podług mojej drukowanej i bardzo przystępnej metody może się każdy w 30 minutach nauczyć grać na tym instrumencie.

Nadzwyczajne zniżenie ceny! POLA Wincentego Pieśni Janusza 3 tomy w jednym. (Cena sklepowa zł. 3.50) za zł. 1.50 w ozdobnej oprawie zł. 2.50. LENARTOWICZ POEZJE dwa tomy (Cena sklepowa zł. 2.40) za 50 ct. do nabycia w księgarni F. H. RICHTERA 3597 we Lwowie. 2-0

Hopfen-Wurzel (Fechser, Setzlinge) empfiehlt zum nächsten Frühjahrs-Anbau aus den besten Saazer Stadt- & Bezirks-Lagen der Gefertigte. Auskünfte über Behandlung und Anbau werden bereitwillig erteilt und wird rechtzeitige Bestellung anempfohlen. Beste Referenzen über den Erfolg der bisher durch mich bezogenen Fechser stehen zur Seite. 3184 4-10

Heinrich Melzer, Agent für Saazer Hopfen & Fechser in Saaz, Böhmen.

Stary las dębowy pierwszorzędno go gatunku, rozległości 800 rumuńskich falez, z powodu teraźniejszego wielkiego przesilenia pieniężnego, jest do sprzedania po bardzo korzystnych dla nabywcy cenach w dobrach Bassaraba w Rumunji, obok stacji Dolhasca. Blizszej informacji udziela podpisany właściciel

WILHELMA Ziółowego Allopu z gór śnieżnych. P. Franciszek Wilhelm, apt. w Neunkirchen Aitfelden, Austria Gór., 15. marca 1874. Widzę się spowodowaną snownu robił obstatunek u pana, ponieważ nabiłi Allopu ziółowy z gór śnieżnych nader dobre ułoił mi, wywiadałszy - uprasam zatem snownu mi 2 faszek odwrótka pocztą przysłać. Ja cieżeli będę obstatowywał i wyświadać Panu moje doświadczenie rismo, ponieważ Pański Wilhelma ziółowy Allopu g'f' śnieżny moim znajomym nader skutecznici się okazał.

Wilhelma Allopu ziółowego z gór śnieżnych. tylko wtenczas mój fabrykat jeżeli każda faszka jest zapakowana w papieronę, prawnyml

Wszystkie gazle ludzkie moone zachwalane fabrykacy, są tylko nasiadownictwem mega oryginalnu Z uszanowaniem Gius. Donati Ed. Witte w Wiedniu. Podług mojej drukowanej i bardzo przystępnej metody może się każdy w 30 minutach nauczyć grać na tym instrumencie.

Wszystkie gazle ludzkie moone zachwalane fabrykacy, są tylko nasiadownictwem mega oryginalnu Z uszanowaniem Gius. Donati Ed. Witte w Wiedniu. Podług mojej drukowanej i bardzo przystępnej metody może się każdy w 30 minutach nauczyć grać na tym instrumencie.

ANTYKWARNIA i skład starozytności K. ŁUKA ZEWICZA we Lwowie, poleca: Serwis stołowy z saskiej porcelany Augusta II, składający się z 53 sztuk, orsz porcelany: saskie, berlińskie, angielskie, wiedeńskie i wiele innych ciekawych starozytności, między którymi znajduje się Czakan (toporek) bronzowy. 3611 1-3

Dom Zleceń i Skład Nasion w KRAKOWIE, ulica Sławkowska nr. 263, zawiadamia Szanownych Gospodarzy, iż sa zbliżający się sezon wiosenny, zaopatrzone jest w wszelkie nasiona roślin okopowych, trawnych, lasowych, warzyw, kwiatowych i t. d. Za świeżość i pewność kiełkowania zarcza się, gdyż takowe dokładnym i starannym próbom poddane były.

ELIXIR ET DRAGÉES DU Dr. RABUTEAU (L'eu est de l'Institut de France). ELIXIR I PIGULKI DOKTORA RABUTEAU wyrobowane zostały w szpitalach paryskich przez profesorów Fakultetu Medycznego, którzy zalecają je jako skuteczniejszą od wszelkich preparatów zaleczanych.

Wyroby chemiczne z wód lwonickich otrzymywane, do leczenia zimowych używane. Podpisana Dyrekcja ma zaszczyt donieść Szanownym Panom lekarzom i Szanownej Publiczności, iż przygotowała znaczny zapas przetworzonych chemicznych z wód lwonickich otrzymywanych, przyrządzonych według przepisów komisji balneologicznej, głównie według przepisów Dra Czynnianskiego, profesora chemii w uniwersytecie Jagiellońskim, Dra Rosciszewskiego, profesora chemii w uniwersytecie lwowskim i Dra Lutostarskiego, a mianowicie:

SÓL IWONICKA przez wyparowanie wody otrzymywana. LUG IWONICKI zawierający wszelkie skuteczne składniki. C 1230 (w ciepl. 10° R) 26, 5° Baumego.

MUL IWONICKI do obkladania używany. Powyższe przetwory wysyła Dyrekcja na zamówienie natychmiast w oryginalnych paczkach mieszczących ni mniej jak: 5 kilg. soli (kilg. po 2 zlr.) . . . za 10 zlr. 5 litrów lugu (litr po 2 zlr.) . . . za 10 zlr. 10 kilk. mulu (kilg. po 20 ent.) . . . za 2 zlr.

Dyrekcja Zakładu zdrojowo-kapielowego 8633 2-3 poczta w Iwoniezu.

MIGRENY I NEWRALGIE PAULLINIA FOURNIER od 1840 r. jest jedynym lekarstwem w tych cierpieniach. Pół paczki rozpuszczonej w tyżce wody cukru w PARYŻU, ulica d'Anjou-st-Monore 56; w Warszawie, w składkach materialy. AP. Mrozowski i Gallego; we Lwowie, w apt. P. Mikolajczyka; w Krakowie, w aptece PP. Trauczyńskiego i Kedyka; w Poznaniu, w aptece P. Dra Mankiewicza.

Ważne dla fabryk spirytusu. Zamierzamy sprzedać z nabytej przez nas w kameralnych dobrach Lenkoutz; od Czerniowcami, fabryki rektyfikacji spirytusu, pewną ilość miedzianych kotłó, rur, mosiężnych zmian, zbiorników na spirytus, beczek do transportu spirytusu i t. p.

EKONOM kawaler, mogący złożyć kaucję, chlubnym świadectwami zaopatrzony, może każdej chwili jako samostoiny zarządca miejsc u podpisanego znaleźć, bliższe wiadomości listownie, poczta Wollca. Władysław br. Gostkowski 3647 2-3 w Tejszarowie.

Biuro umieszczeń Justyny Jędrzejewskiej W KRAKOWIE, ulica Szewska l. 221, mając rozliczne stosunki w kraju i za granicą, zajmuje się umieszczeniem gubernatorów, gubernantek i bon, narodowości polskiej, francuskiej, angielskiej i niemieckiej. (Listy przyjmują się opłacone.) 3549 3-3

Do wydzierżawienia Wieś obok kolei położona, 580 m. pelenicznej głąby. Dom z ogrodem. Budynki w najlepszym stanie. - Informacja pod adresem W. G. H. Przemysł p. r. 8641 2-3

Wszystkie gazle ludzkie moone zachwalane fabrykacy, są tylko nasiadownictwem mega oryginalnu Z uszanowaniem Gius. Donati Ed. Witte w Wiedniu. Podług mojej drukowanej i bardzo przystępnej metody może się każdy w 30 minutach nauczyć grać na tym instrumencie.

Wszystkie gazle ludzkie moone zachwalane fabrykacy, są tylko nasiadownictwem mega oryginalnu Z uszanowaniem Gius. Donati Ed. Witte w Wiedniu. Podług mojej drukowanej i bardzo przystępnej metody może się każdy w 30 minutach nauczyć grać na tym instrumencie.

Wszystkie gazle ludzkie moone zachwalane fabrykacy, są tylko nasiadownictwem mega oryginalnu Z uszanowaniem Gius. Donati Ed. Witte w Wiedniu. Podług mojej drukowanej i bardzo przystępnej metody może się każdy w 30 minutach nauczyć grać na tym instrumencie.

Wszystkie gazle ludzkie moone zachwalane fabrykacy, są tylko nasiadownictwem mega oryginalnu Z uszanowaniem Gius. Donati Ed. Witte w Wiedniu. Podług mojej drukowanej i bardzo przystępnej metody może się każdy w 30 minutach nauczyć grać na tym instrumencie.

TOWARZYSTWO KREDYTOWE MIEJSKIE we Lwowie, udziela członkom swym pożyczki hipoteczne, gminne i zaliczki, 6% Listy dłużne, które mają udział w dywidendzie z czystych zysków, a pokrycie próca w poszczególnych pożyczkach w ich hipotekach, także w solidarnej odpowiedzialności członków Towarzystwa (dotychczas około 15000), sprzedaż takowe po notowanym kursie dotychczas i wypłaca ich kupony, tak w biurze centralnym we Lwowie, jak i w biurach ajencyjnych okręgowych i powiatowych, niemniej w Wiedniu w kantorze bankowym Niższo-Austrjackiego Towarzystwa eskontowego, przyjmując

Billige Ausgaben der Heiligen Schrift Alten und Neuen Testaments, vorrätig in LEMBERG bei A. Reichard & Comp., Wallgasse Nr. 15 (neu) „ KRAKAW bei J. Norstheimer, Grodzgasse Nr. 79; su nachstehenden Preisen: Deutsche Bibeln, 16c (Nonpareil), Lederleinwand . . . 1.55

Centralny skład rozsyłki u ALBINA MÜLLERA chemika w Bernie. roślinna esencja do ust, jest najlepszym środkiem konserwującym zęby, oddala woin nieprzyjemną oddech i daje takowemu mił świeżość, oddala puchlinę i zaradza krwawieniu się dziąsł - nie dopuszcza do kariery w zębach i wzmacnia takowe, zapalania gardła i podniebienia znosi. Flakonik 60 ent.

Uniwersalny środek przeczyszczający na żołądek. Tan aromatyczny a silny destilat jest środkiem sprawdzonym przy słabym trawieniu i z tego wynikającym braku apetytu i wzdęciem, kongestjom nerwowym bolom głowy, oskawce, przy katarach żołądkowych, hemoroidach, bladezce, cierpieniach na robaki, w ogóle we wszystkich osłabieniach, które wpływają ze słabego trawienia. Flakon 50 ent.

Zielowe pastylki piersiowe. Zaakomity środek łagodzący przepiec kaszlowi, bolom piersi, ciężkości oddechu, koksłuszowi, grypie, chrypcie i wszystkim drażniącym dolegliwościom. Pudełko 30 ent.

Orjentalne mleko piękności. Wielu zawiadzca swoją czystą, piękną, świeżą, białą ocer jedynie i wyłącznie „Orjentalne mleko piękności." Wszystkie na twarzy powatające narosli lub plamy, jako to: piegi, plamy wtrubiane, węgry, liszaje, czerwonosc, zmarszczki i dziuby po ospie giną w kilku dniach, a świeży miodociany rumieniec wraca napowrót. Skutek pewny przy zupełnej nieškodliwości Flazka l zlr. 50 ent.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny: Jan Lam. Z drukarni „Dziennika Polskiego A. J. O. Rogosza.